SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 195. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 11, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЖОВТНЯ 1990 Ч. 195. РІК XCVII

ЧЛЕНИ ПАРЛЯМЕНТУ ВИЙШЛИ ДО НАРОДУ

Містечко з наметів на площі Жовтневої революції в Києві

Київ (Рухінформцентр). — На площі перед Верховною Радою незалежні та офіційні кореспонденти про вели експрес-інтерв'ю з членами парляменту.

Лариса Скорик: — Позиція Народної Ради незмінна — Президія Верховної Ради повинна сама скасувати своє рішення про заборону людям виходити на площу перед Верховною Радою. Якщо наші вимоги не будуть прийняті, то театральна перерва в роботі парляменту затягнеться. Маніфестація на площі свідчить про єдність між людьми і Народною Радою. Ми вийдемо зі складу Верховної Ради лише в разі незворотних катастрофічних рішень, скажімо, підписання союзного договору. Разом з тим уже тепер створюються нові перепони для конструктивної роботи. Наприклад, корективи до запропонованого проекту закону про громадські організації. Мова йде про реєстрацію партій, які налічують не менше 5,000 членів. Ми повинні серйозно поставити питання про прийняття закону про розпуск КПСС, націоналізацію майна КПУ а тоді реєстрацію цієї партії згідно із законом. (Розмову перервали вигуки „Слава Ларисі Скорик!") Інтерв'ю не вдалося закінчити, бо люди почали її обнімати й цілувати.

Юрій Єльченко (секретар ЦК КПУ), йдучи до змопівців сказав: — Чим швидше буде наведено порядок, тим скоріше здоровий глузд переможе. Верховною Радою прийнято рішення затвердити постанову Президії, таке рішення є правильним і конструктивним.

Іван Драч (письменник і голова Руху): — Маніфестанти принесли освячений український національний прапор і на їхнє прохання ми принесли його, щоб передати в Президію. Та я пересвідчився, що серед депутатів Верховної Ради є справжні спортовці, які дуже пререшкоджали нам це зробити. Тепер прапор знаходиться у першого заступника голови Верховної Ради Івана Плюща, доки не буде піднятий над будинком ВР УССР.

Іван Салій (перший секретар Подільського обкому КПУ): — Вранці ми ухвалили рішення Президії — і це було правильно. Зараз ситуація змінилася — нам треба переглянути своє рішення. Це і є політика.

Іван Засць: — Рішення затвердити постанову Президії було проштамповане більшістю, тому це одразу викликало протест з боку Народної Ради. Народному депутатові СССР і України С. Коневу навіть не дали виступити.

І. Драч: — В середу, 3-го жовтня заявив: — Сьогоднішній день у Верховній Раді ліпший, ніж учорашній. Я парлямент умовно поділяю на чотири частини: аграрія, директорія, партократія і бюрократія. Нині директорія прицільно кладе снаряди по Масолу. Хоч це питання сьогодні вирішено не було, але, можливо, партократія віддасть Масола. Цілком ймовірно, що на пост голови Ради Міністрів знову запропонують Віталія Фокіна. Він спритніший і розуміший, у сьогоднішніх реальних умовах він

(Закінчення на стор. 4)

М. Руденка тепло вітають в Україні

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Від самого початку 1990 року чекав український письменник і правозахисник Микола Руденко дозволу від совєтських властей на поїздку в Україну, та минали дні, тижні, місяці, а відповіді не було.

У серпні його ім'я появилося серед тих, кому повернено совєтське громадянство. Трохи згодом прийшла і довгождана віза. Отож М. Руденко й не зволікав, тим більше, що Спілка Письменників України запросила його взяти участь у міжнародному фестивалі української поезії „Золотий гомін", що проходив у Києві та Львові.

Після 30 років замовчування годі було сподіватися, що письменника народ знає. Та, виявилося, що знають люди. Україна зустріла його оваціями, всі газети опублікували інформацію про його приїзд і про ще недавні поневіряння в совєтських тюрмах та концтаборах. Навіть така консервативна газета як „Радянська Україна" помістила фотографію М. Руденка й двічі друкувала інформацію про нього, зазначивши, що М. Руденко „зазнав переслідувань у часи застою", „не здригнувся у безкомпромісному поєдинку з тоталітарною машиною, яка безжалісно і методично знесоблювала й нівелювала наш народ". І знову: „Гнаний і переслідуваний, письменник змушений був шукати притулку далеко від рідної землі. То було жорстоко і несправедливо".

В „Літературній Україні" було ще до його приїзду надруковано серію недрукованих в Україні віршів та поему „Хрест" повністю, без скорочень. З'явилися інтерв'ю з М. Руденком у газеті „Вечірній Київ", стаття й поезії в „Молоді України", стаття у газеті „За Вільну Україну", в московській „Литературной Газете" також надрукована дуже прихильна велика стаття про М. Руденка, його виступ двічі передавали на республіканській телевізії, в театрі ім М. Заньковецької був його літературний вечір, де публіка вітала автора і його поезії нечуваними оваціями.

В республіканському Палаці культури „Україна" на листопад заплановано його виступ, та хоч в залі є 4,000 місць, всі місця вже продані, багато людей звертають ся за квитками, тому М. Руденка попросили, щоб він виступив два дні підряд 3-го і 4-го листопада.

У Львові М. Руденко був свідком розмонтування пам'ятника Ленінові, про що написав статтю „Падіння ідола" (друкується в Альманаху УНС), у якій пише: „Усе ще не вірю, що під моїми ногами справді українська земля".

Під час кожного інтерв'ю його запитують, чи повернувся він в Україну назавжди? У відповідь М. Руденко каже те, що: після арешту його і дружини, в них відібрали помешкання, і, відбувши покарання, вони змушені були й далі жити в засланні, шансів отримати житло в Україні не було.

Отже неважко здогадатись, що залишиться чи не залишиться М. Руденко в Україні — вирішувати не йому, а республіканським властям. Якщо він матиме змогу жити в Україні, то буде щасливий.

Микола Руденко має візу на перебування в Україні до січня 1991 року.

В. Масол виступив в ООН

Ню Йорк (М.К.). — Тут у п'ятницю, 5-го жовтня, на сесії Генеральної Асамблеї ООН, в присутності майже всіх делегацій, виступив голова Ради Міністрів України Віталій Масол. Він промовляв українською мовою і промову його було перекладено на всі мови, вживані в ООН.

В привітальному слові В. Масол звернув увагу на участь України в заснуванні ООН 45 років тому, накреслив складність і суперечливість політичних процесів, яким потрібно надати нове політичне мислення. Висловив бажання українців співпрацювати з різними країнами світу, їх прагнення усунути бар'єри ідеологічної та політичної відчуженості, які ще вчора відокремлювали українців від інших народів та від українців в діяспорі.

В. Масол також запевнив присутніх, що „сьогодні українці, де б вони не були, можуть реалізувати природний потяг до своєї історичної батьківщини, задовольняти свої культурні, мовні, релігійні, духовні потреби".

Прем'єр-міністер також порушив питання про европеїзацію України, проблему Кувайту та справу ліквідації ядерної зброї й заборони випробувань її.

Голова Ради Міністрів повідомив, що парлямент України проголосив намір зробити Україну незалежною державою, яка в майбутньому стане невтральною, не братиме участи ні в яких блоках і не буде ні виробляти, ні зберігати атомну зброю. Важливу ролю, за словами В. Масола, уряд надає співпраці з об'єднаною Німеччиною та інтеграції української економіки у світовий ринок. А покищо Україна утверджує свій су-

(Закінчення на стор. 4)

ЦК КПСС ВІДБУВАЄ СВОЇ ПЛЕНАРНІ НАРАДИ

Москва. — Свого часу могутний Центральний Комітет Комуністичної партії Совєтського Союзу, від якого залежало життя і смерть багатьох тисяч громадян кожного місяця, а тепер потопає у контроверсіях, відбуває тепер свої пленарні наради, щоб дискутувати на них не тільки про єдність імперії, її занепалої економіки і політичної полярризації, але також про збереження свого членства, яке масово покидає її ряди.

Ще рік тому пленарні сесії ЦК КПСС викликали зацікавлення у рядах власного членства, широких кіл совєтських громадян і закордонних спостерігачів. Сьогодні партійна нарада розпочалася відспіванням змодифікованого гимну Російської федерації і короткою пресовою конференцією для совєтських журналістів. Навіть генеральний секретар ЦК КПСС Михаїл Горбачов, який більше активізується у своєму президентському бюрі, а партійні справи передав Володимирові Івашкові, признався, що Компартія дуже мляво реагує на переміни в країні у цій, на його думку, критичній хвилині історії СССР. Він підкреслив, що керівництво Компартії перебуває в інертному стані. М. Горбачов закликав 300 членів ЦК КПСС збудитись з летаргічного сну, позбутися байдужости і стати знову керівною політичною силою у переході країни до нової економічної системи вільного ринку, перебрати на себе більше відповідальности за збереження спокою, єдности і не допустити до національностевих конфліктів та анархії в СССР.

В останніх кількох місяцях республіканські Компартії отримали більше прав і вони тепер, під тиском спільноти й інших політичних сил домагаються не тільки поширення економічного і політичного суверенітету, але повної незалежности і демократичних прав для своїх республік.

М. Горбачов заявив у понеділок, 8-го жовтня, що він особисто підтримує новий союз, який складатиметься із суверенних республік. „Справа тільки в тому, — сказав Горбачов у розмові з кореспондентами, — що Комуністична партія категорично виступає проти сепаратизму", який на його думку, може створити у Совєтському Союзі другий Ливан. Керівництво КПСС переконане, що збільшення льокальної автономії і проголошення суверенітету у республіках поставило у стан гострої кризи совєтську економіку, з якою не може дати собі ради ані Верховна Рада СССР, ані президент М. Горбачов.

Західні економічні спеціялісти і знавці підсовєтської проблематики натомість кажуть, що причина лежить деінде. Комуністична партія не хоче випустити з рук влади і контролі над всіма ділянками життя. Через те також президент Горбачов не мав відваги виразно підтримати економічного пляну академіка Станіслава Шаталіна, бо Компартія потихенько підтримувала центральний плян Миколая Рижкова. Не зважаючи на те, М. Горбачов закликав членів ЦК КПСС бути спра ведливими і підтримати перехід економіки на вільний ринок, систему, яка не є „зрадою соціялістичних ідеалів". Компартія, на думку Горбачова, мусить бути активна на обидвох відтинках, політичному і економічному, якщо вона хоче залишитися провідною силою.

На пленарній сесії членів ЦК КПСС В. Івашко проголосив, що в липні і серпні цього року ряди партії покинули 311,000 членів. За перших шість місяців року Компартія втратила 371,000 членів.

У СВІТІ

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО ТАСС подало до відома, що прибережна сторожа СССР у понеділок, 8-го жовтня, захопила поблизу острова Нова Земля корабель організації „Зеленого миру" після остерігаючих пострілів. У своїй вістці ТАСС говорить, що судно, яке затримало згаданий корабель „за зумисне порушення державних кордонів СССР, непослух пограничної влади і висадку персоналу на заборонених місцях", це судно кагебівської міліції безпеки. Дальше у вістці сказано, що захоплений корабель запровадять до Кольської затоки, де буде проведено розгляд цієї афери.

ОФІЦІЙНЕ СОВЄТСЬКЕ пресове агентство ТАСС повідомило, що уряд СССР заперечив японську вістку, нібито Совєтський Союз запропонував повернути два із чотирьох островів, що їх окупували після Другої світової війни. Колишній японський міністер закордонних справ Шінтаро Абе минулої неділі виявив пропозицію СССР віддати Японії острови Шікотан і Гамобай під час відвідин президента Михаїла Горбачова в Токіо наступного квітня Одначе, як стверджує ТАСС, згідно із заявою одного високого дипломата, ця вістка не відповідає фактам, додаючи при тому, що совєтське міністерство закордонних справ приготовляє офіційне заперечення.

В АВСТРІЇ МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 7-го жовтня, правляча Соціялістична партія виграла парляментарні вибори, а консерватисти з Народної партії потерпіли сильну поразку, але знову запрошені до продовження коаліції. Угрупування сильно правих поглядів, партія Свободи, що провадила сильну виборчу кампанію зі закидами неактивности та неефективности обидвох більших партій, подвоїла число своїх місць у парляменті. Згідно із прелімінарними висидами, соціялісти здобули 43 відсотки голосів у виборах або 81 місце, збільшення тільки на одне місце. Народна партія здобула 32 відсотки голосів або 60 місць, тобто втратила 17 місць, партія Свободи здобула 17 відсотків, або 33 місця, збільшивши число своїх місць на 15, а партія Зелених здобула 4.5 відсотки голосів, або 9 місць, збільшуючи цим кількість своїх місць у парляменті на одне. Австрійський канцлер Франц Враніцкі, заявив, що він проситиме Народну партію до нової коаліції, одначе голова цієї партії, Джозеф Ріґлер, виступаючи на телевізійному інтерв'ю, не коментував цього запрошення.

ОДИН ІЗ ВИЗНАЧНИХ бразилійських науковців заявив, що новий уряд країни відкрив військовий плян про виробництво атомної бомби, яке було сильно засекречено таємницею впродовж 15 років. Гозе Голдемберг, міністер науки та технології, пояснив, що згаданий таємний плян започатковано у 1975 році ще за президентури Ернеста Гайзеля, генерала, що тепер займає високу позицію в державному нафтовому підприємстві. Виявляється, що 50-сторінковий звіт про цей задум попав на початку вересня в руки теперішнього цивільного президента Фернанда Коллор де Мельйо, який відразу скликав зустріч з начальниками армії, морської фльоти та летунства, заявляючи, що припиняє цей проєкт. Не зважаючи на чутки про те, що Бразилія плянує продукцію нуклеарної бомби, всі попередні уряди ці поголоски категорично заперечували.

СВІТ ОБУРЕНИЙ КРОВОПРОЛИТТЯМ В ЄРУСАЛИМІ

Ню Йорк. — Після того, як стало відомо про нові спалахи насилля у східному Єрусалимі, Державний департамент ЗСА порекомендував американцям, які перебувають в туристичних поїздках в Ізраїлі, не відвідувати „контрольовані території", бо це небезпечно для них.

Кровопролиття в Єрусалимі може тільки сприяти зростанню авторитету і підтримки політики Саддама Гуссейна серед арабського світу. Це підкреслюють газети всіх континентів. Багато політичних коментаторів також заклакають Ізраїль погодитися на скликання міжнародної конференції для комплексної розв'язки палестинської проблеми.

Римська газета „Република", зокрема, надрукувала статтю під заголовком „І вам подякує Саддам". В ній сказано, що вбивство палестинських арабів на Храмовій горі в Єрусалимі ще більше обурить палестинське населення Ізраїля і одночасно настроїть арабський світ проти ЗСА, союзника жидівської держави. На думку газети, все це може привести лише до поглиблення кризи в Перській затоці.

Одна з йорданських газет, що виходить в Аммані, заявила, що „кривава розправа" над палестинцями в Єрусалимі ще раз доказала прямий зв'язок між подіями в Перській затоці і на „окупованих територіях" та закликала до міжнародного бойкоту Ізраїля і економічних санкцій проти нього.

У Багдаді розповсюджено заяву керівної партії БААС, в якій сказано, що кровопролиття на Храмовій горі стане для палестинських арабів сигналом до атаки і приведе до „очищення Єрусалиму та інших святих місць від невірних". Під „іншими святими місцями" мається на увазі Мекку і Медину, а під „невірними" — американське військо, розміщене в Савдійській Арабії.

Газети Савдійської Арабії назвали кровопролиття в Єрусалимі „агресією, спрямованою на придушення палестинської національної і релігійної самосвідомости".

Представники арабських держав в Організації Об'єднаних Націй зробили спробу запропонувати для обговорення свою резолюцію, яка закликає натаврувати Ізраїль і змусити його піти на мирні переговори з палестинцями.

Голова Европейського парляменту еспанський соціяліст Енріке Берон Креспо також закликав ізраїльських керівників почати переговори з Палестинською Визвольною Організацією. Виконавчий комітет країн-членів Европейської спільноти публічно натаврував вбивство палестинців в Єрусалимі.

Колишній шеф розвідки НДР пропонує свої услуги Ізраїлеві

Бонн, Німеччина. — Агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, відкликаючись на добре поінформовані джерела і гамбурську газету „Більд", що колишній керівник східньонімецької розвідки Маркус Вольф потихенько покинув Німеччину і, згідно з вірогідними інформаціями, веде переговори з ізраїльською службою безпеки у справі переїзду до Єрусалиму і передачі їм шпигунських таємниць колишньої Східньої Німеччини.

Коли наступив день об'єднання Німеччини, представники прокуратури і поліції з'явилися до помешкання Вольфа в Берліні з наміром арештувати його за шпигунство на користь закордонних держав. Помешкання одначе вже було порожнє. Перед тим Вольф написав до генерального прокурора листа, в якому повідомив, що він не втікач і не злочинець, а його відсутність в помешканні треба пояснювати тільки довшою відпусткою, яка йому, мовляв, належиться. Прокуратура вважає, що Вольф може перебувати тимчасово в Австрії, Швайцарії, Мадярщині чи іншій сусідній країні. Скоріше ходили поголоски, що він переховується в Совєтському Союзі.

„Більд" не виключає, що Вольф вже побував в Єрусалимі і зустрічався там з відповідальними чинниками ізраїльської розвідки. Далі в інформації „Більд" говориться, що він вже раніше розмовляв з резидентами ізраїльської розвідки в Німеччині і подав свої умови на підставі яких він погодився з ними співпрацювати.

М. Вольф очолював східньонімецьку розвідку до 1987 року, після чого він, з незрозумілих причин, відійшов з чинної служби. В останньому часі він виступав в користь програми горбачовської перебудови і демократизації.

В АМЕРИЦІ

В ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ЖОВТНЯ, в Білому Домі відбулося урочисте заприсяження судді Дейвида Сутера на члена Верховного Суду ЗСА. На церемонії присяги був присутній президент країни Джордж Буш та колишній суддя Верховного Суду Вилліям Бреннан. Ставши 105-им суддею в історії країни, Д. Сутер обіцяв використати свої конституційні повноваження якнайкраще зможе, „згідно з напрямком, який дає мені Бог".

ДЛЯ БАГАТЬОХ нюйорків зріст цін на нерухомости протягом 1980-их років був барометром рівня їх власного добробуту. Але тепер, коли ціни на помешкання та будинки в метрополії впали на 20-30 відсотків порівняно з розквітом минулого десятиліття, нюйоркці починають відчувати невпевненість та страх перед майбутнім. Професіоналісти, які намагаються продати своє помешкання з цілью переїзду до іншої місцевости, опиняються в скрутному становищі. В період економічного застою бракує осіб, зацікавлених в купівлі житла в Ню Йорку. Згідно з останнім опитуванням, 65 відсотків молодих професіоналістів не збирається залишатися в місті, де процвітає злочинність, Ню Йорк для них — це місце тимчасового перебування.

КПІ — гордість України

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Приємно мати часом для інтерв'ю таку упорядковану людину, що звикла, здається, викладати студентам про речі, які вони не знають. Таким являється нам проректор і професор Київського Політехнічного інституту д-р Михайло Згуровський, який відвідує редакцію „Свободи" напередодні свого повороту до Києва.

— Як довго ви перебували в ЗСА? — питаємо молодого науковця.

— Я вже місяць тут на запрошення стейтових університетів Орегону і Колорадо, з якими КПІ співпрацює в галузі освіти і науки вже два з половиною роки. Ця співпраця вперше зовсім безпосередня і це для нас великий успіх.

— Мусите знати, виясніює нам д-р М. Згуровський, що КПІ стоїть в першій десятці найкращих політехнічних інститутів світу, в яких на першому місці є Массачусетс інститут Технології.

— Але спершу скажу вам ще дещо з історії нашого КПІ. Мусите знати, що КПІ заснований був у 1898 році указом царя Миколи II, коли одночасно створено три політехніки: у Варшаві, Ленінграді, та Києві. Так наш КПІ став одною з найкращих наукових інституцій, в якій впродовж довгого часу до сьогоднішнього дня навчалися і викладали такі світочі технічних наук як Трохим Тимошенко літакобудівник Ігор Сікорський, Дмитро Менделєєв, засновник електрозварювальної технології Євген Патон, конструктор перших супутників Сергій Корольов і багато інших. В останніх десятиріччях КПІ пройшов складний шлях, але завжди мав передовий науковий та громадський склад. Його постійна, а тепер особливо важлива, місія — це забезпечити цілу індустрію спеціялістами, цей науковий напрям завжди цей самий, хоча три останні роки помітні в КПІ як роки „розкріпачення" і демократизації.

Д-р М. Згуровський під час розмови в редакції „Свободи".

— Чи можна знати чим ці роки позначилися?

Поперше, в листопаді 1987 року відбулися демократичні вибори на ректора інституту, здається вперше в Україні. Було на початку 15 кандидатів, але після трьох голосувань, в яких брало участь 40,000 студентів і викладачів та дослідників, залишилося їх лише трьох, а вибори виграв 67% голосів Петро Таланчук.

Другим великим успіхом в громадському розумінні було переведення саме в приміщеннях КПІ Установчого з'їзду Руху, організато

(Закінчення на стор. 4)

АКАДЕМІЯ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Громадський Комітет під патронатом комбатантських організацій влаштовує в неділю, 14-го жовтня, святочну Академію для відзначення 40-их роковин з дня геройської смерти сл. п. ген. хор. Романа Шухевича — Т. Чупринки, головного командира УПА. Імпреза відбудеться в залі УОКЦентру. В програмі — апель комбатантських і молодечих організацій, святочне слово майора американської армії Петра Содоля, виступ чоловічого ансамблю „Гайдамаки" та деклямація Романа Кнігницького. Початок о год. 4-ій по полудні.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до вівтірка 9-го жовтня, 3,820 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

96,159.03

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434 0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Редукція зброї в Европі

Роналд Реґен був першим американським президентом, який проголосив принцип, що треба договорюватися з Совєтським Союзом не про обмеження продукції різних родів зброї, а про їх редукцію. Це було ще в часі, коли згідно з завітньою місією 3-го Інтернаціоналу марксизм повинен запанувати у всьому світі. Москва була наставлена на похід до Атлантику і це була ще епоха холодної війни. Роналд Реґен назвав був СССР „злющою імперією" і відпекався того правильного окреслення щойно після зустрічі з Михайлом Ґорбачовим та облегшенням відносин в СССР в наслідок гасел „гласности і перебудови". Політику Реґена у відношенні до СССР успадкував Джордж Буш. Два роки тому Москва могла переговорювати з позиції сили. Роки 1988 були для Москви трагічні. Це була революція проти комунізму і в тих роках шість сателітних комуністичних країн визволилися з-під верховодства Москви.

Страшна економічна криза доповнила ту зміну ситуації, що СССР перестав бути рівнорядним з Америкою чинником у міжнародній політиці та став великодержавою другої кляси. За другої каденції Роналда Реґена і за президентури Буша СССР зберіг ще могутню збройну силу, але перестав бути грізним політично-військовим противником. Тому проголошено кінець холодної війни. Переговори про роззброєння довели до успіху, коли йшлося про ракети на далеку і середню віддаль. Ракети на близьку віддаль з атомовими головками були все ще найкращою запорукою успішної оборони, якщо Москва зважилась би на авантюру аґресивної війни. Та можливість все ще існувала, бо Москва мала величезну переваґу у наземних військах та наземній зброї в Европі. Усамостійнення шістьох сателітних країн радикально змінило конфіґурацію сил і перекреслило можливість використання тієї чисельної переваги для аґресивної війни. На такому тлі виринула можливість договору між ЗСА і СССР також у ділянці редукції наземних збройних сил в Европі.

Коли совєтський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе у минулому тижні, заявив, що СССР погодився підписати договір про знищення тисяч танків, гармат і панцерних возів в країнах Центральної Европи „у порозумінні і за згодою своїх союзників із Варшавського пакту" — то була неповажна буфонада. Усьому міжнародному світові давновідомо, що насправді нема вже Варшавського пакту. Колишні союзники Москви, чи вірніше підчинені сателітні країни тепер прагнуть якнайшвидше позбутися стаціонованих на їхніх територіях совєтських вояків і позбутися тих тисяч танків, гармат і панцерних возів, які були зосереджені для походу серпа й молота на захід, до Атлантику. З відкликанням військ з Центральної Европи — великий клопіт для Москви, бо на території СССР нема їх де примістити і нема чим прохарчувати. Частинно поможе в цьому Німеччина, бо канцлер Гельмут Коль обіцяв Горбачову дати стільки — то більйонів на побудування будинків для відкликуваних совєтських вояків. Тисячі танків, гармат і панцерних возів стали Москві просто непотрібними.

Ґрунтовно змінена ситуація торкнулася теж Німеччини. Поки виринула проблема з'єднання Німеччини — ЗСА й інші члени НАТО наполягали на Західню Німеччину, члена НАТО, призначити більші суми на зброєння — тепер згоду „Великої Чвірки" на підписання дозволу на з'єднання Німеччини і їх дальшу приналежність до НАТО узалежнено відзначення дуже обмеженої збройної сили — з остраху перед відродженням німецького мілітаризму. Державний секретар Джеймс Бейкер виявив у цій історичній справі великий хист.

АЛЬКОГОЛІЗМ Є ДРУГОЮ за значенням причиною високої смертности в ЗСА після пістряка легенів, викликаного курінням. Згідно з вивченням, проведеним Крайовим інститутом вивчення проблем алькоголізму, чоловікам у віці понад 65 років, які зловживають алькоголь, вдвічі більше загрожує смерть, ніж тим, які не п'ють. У жінок-алькоголічок ця пропорція зростає втричі. Як алькоголізм, так і куріння відносяться до захворювання, оскільки пристрасть до них стають фізіологічною потребою. Хоча згідно з вислідами вивчень вчених Стенфордського університету, алькоголіки рідко помирають від захворювань серця, найчастіше вони хворіють на цирозу печінки та пістряка бронхів, трахеї та легенів.

Микола Світуха

ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОГО ВИЗНАННЯ УКРАЇНИ

Небуденна пресова конференція, скликана на початку серпня міністерством закордонних Справ Української ССР у Києві для познайомлення журналістів з головними дійовими особами закордонної політики України і плянами Комісії Верховної Ради у закордонних справах, наголосила важливе питання про реалізацію основних заложень Декляраціі суверенітету. Десята стаття Декляраціі говорить про безпосередні взаємини України з іншими державами, які мали б здійснюватися шляхом договорів, обміну дипломатичними, консульськими і торговельними представництвами і участю в діяльності міжнародних організацій. Як рівноправний учасник міжнародного спілкування, Україна має брати безпосередню участь у загальноевропейському процесі та европейських структурах.

У заявах голови Комісії закордонних справ Дмитра Павличка і його заступника Богдана Гориня („Літературна Україна" 9-го серпня, 1990) було підкреслено, що Україна має намір вести незалежну зовнішньополітичну діяльність і вступати у безпосередні дипломатичні відносини з чужоземними державами. Покликаючися на деклярацію суверенітету, міністер закордонних справ новозформованого уряду, А.М. Зленко, запевнив журналістів про намір уряду обмінюватися дипломатичними, консульськими і торговельними представництвами з іншими державами та укладати з ними договори. В заявах сказано також про відомі факти участи УССР у системі ООН і в споріднених міжнародних організаціях.

Нам треба пам'ятати, що реальна дійсність далеко складніша. Обмін дипломатичними чи консульськими представництвами може мати місце лише за умов міжнародного визнання держави, яким признається її самостійне існування як суб'єкта міжнародного права і запевняється респект території під її ефективним контролем. Така держава мусить мати незалежну адміністративну структуру, виказати спроможність контролювати свою територію і мати можливість вирішувати політичні та економічні питання, які можуть заторкати інтереси інших держав. Хоч право на дипломатичні взаємини є закріплене 74-ою статтею теперішньої конституції УССР, всі теперішні консульські представництва чужих держав у Києві діють на основі двосторонніх договорів із урядом СССР, а не Української ССР, і є залежні від амбасад цих держав у Москві. Ця залежність така сама як статус будь-якого консуляту ССР в чужій країні, тобто там, де в столиці давної країни діє на основі двостороннього договору амбасада СССР. Консулят не може стати амбасадою без дипломатичного визнання держави і підписання відповідного договору з її урядом.

У практиці міжнародних взаємин відрізняється питання дипломатичного визнання держави і визнання уряду. Визнанням уряду міжнародна спільнота стверджує його ефективну контролю державою (відоме як визнання „де факто") або його леґітимність у рамках міжнародного права („де юре"). Новий уряд повинен бути спроможний запевнити своїх міжнародних партнерів, що він здібний і готовий виконувати нормальні міждержавні зобов'язання, включно з правною охороною представників чужих держав та його території. Мотивами визнання уряду, звичайно, є дійсні чи потенційні політичні інтереси та економічно-торговельні користі обох партнерів, при чому береться до уваги, що визнання означає піднесення міжнародного престижу такого уряду в світі та готовість трактувати його як собі рівного.

Багаті на довголітній досвід міждержавних взаємин провідні країни Заходу притримуються засади, що передчасне визнання нового уряду, звичайно, уважається неприхильним вчинком, особливо якщо такий акт може порушити інтереси інших держав. Це зокрема важливе у випадку, коли дотеперішній уряд країни не зрікся своїх прав і має реальні можливості контролювати її територію. З погляду міжнародного права, визнання уряду Української ССР немає реальної основи щонайменше так довго, як діє сьогоднішня конституція СССР, уряд якого не зрікся права на контроль території республіки.

Як правило, уряду провідних західніх країн довірочно порозуміваються поміж собою через свої дипломатичні представництва про можливість чи доцільність визнання будь-якого нового уряду. Хоч рішення усіх держав не мусять бути однозгідні, в процесі міждержавних консультацій можуть бути наперед висунені застереження, які кожна країна повинна взяти до уваги. Не улягає сумнівові, що проголошення Декляраціі суверенітету України, як також подібних декляраціі інших республік, дало причини для інтенсивних вимін поглядами поміж провідними державами Заходу. Можливість розпаду сьогоднішнього союзу, а фактично імперії, висуває цілий ряд нових питань про майбутній уклад політичних впливів, про нові механізми міжнародного співвідношення, про перспективи конкуренції за майбутні економічно-торговельні інтереси.

Самим проголошенням Декляраціі Суверенітету перша сесія Верховної Ради

(Закінчення на стор. 4)

Степан Яворський

Вісті з Оттави

У вівторок, 4-го вересня, до централі Канадського Червоного Хреста в Оттаві прибув Іван Усиченко, народний депутат СССР і голова центрального комітету товариства Червоного Хреста Української ССР, разом з А. Ґартінським, заступником голови міжнародного організаційного бюра департаменту зовнішніх зв'язків товариства Червоного Хреста і Червоного Півмісяця СССР. Оба делеґати прибули на запрошення Джорджа Вебера, генерального секретаря Канадського Червоного Хреста, з наміром домовитись про співпрацю між канадським і українським товариством Червоного Хреста, особливо в ділянці допомоги жертвам чорнобильської катастрофи та ліквідації наслідків вибуху в Чорнобилі.

На ці переговори централя Канадського Червоного Хреста запросила представників української громади в Оттаві, які вже раніше інформували Канадський Червоний Хрест про необхідність допомоги жертвам чорнобильської аварії. Українську громаду репрезентували: д-р Юлія Войчишин, голова Товариства Прихильників Народного Руху України, Олег Кандиба, голова Комісії для співпраці з Канадським Червоним Хрестом, і Андрій Глуховецький, директор Інформаційного Бюра Конґресу Українців Канади.

І. Усиченко, на прохання Дж. Вебера, виступив на зібранні працівників централі Канадського Червоного Хреста з доповіддю про сучасний стан на території, яка була уражена наслідками чорнобильської катастрофи. Він об'єктивно і правдиво розказав про трагічну ситуацію населення на цій території. Багато людей, включаючи дітей, яких повинні були переселити, залишилося в зонах високого ядерного забрудження і вони продовжують споживати продукти, уражені радіоактивними елементами. Усиченко кілька разів підкреслив, що ні Україна, ні Совєтський Союз не всилі подолати всі труднощі, пов'язані з ліквідацією наслідків ядерної аварії в Чорнобилі. Хоч совєтські власті чекали майже чотири роки заки вони звернулися до урядів західніх держав та, зокрема, до Міжнародного Червоного Хреста в Женеві за допомогою, Усиченко є певний, що ця допомога матиме велике значення для населення України, Білорусії і Росії.

У приватних розмовах Усиченко нарікав на впертість бюрократів централі Совєтського Червоного Хреста, які, із-за фальшивої гордости, проволікали довгими місяцями зі зверненням до Міжнародного Червоного Хреста в Женеві з проханням про поміч і співпрацю.

Головною проблемою, з точки погляду української громади в Канаді, є брак упевнення, що фонди, зібрані українськими установами спільно з Канадським Червоним Хрестом, будуть дійсно використані для потреб українських жертв чорнобильської трагедії. Хоч директор міжнародної служби Канадського Червоного Хреста, Пол Ворам, запевнив під час переговорів, що фонди призначені для потреб українських жертв будуть доручені виключно представникам Українського Червоного Хреста в Києві, сам Усиченко мав сумніви чи вона насправді так буде.

Під кінець свого перебування в Оттаві І. Усиченко обіцяв, що після повороту до Києва він буде говорити з міністром охорони здоров'я УССР Спіженком, з Володимиром Яворівським (головою комісії Верховної Ради УССР в справах ліквідації наслідків чорнобильської аварії) та з головою Народного Руху України Іваном Драчем про справу ґарантії, що допомога від українців Канади буде спрямована в Україну.

Якщо така ґарантія буде запевнена, то українці в Канаді, разом з Канадським Червоним Хрестом, готуватимуть велику кампанію допомоги Україні у п'яту річницю катастрофи в Чорнобилі.

* * *

Цікавою була візита в Оттаві генерала Павла Поповича, українського космонавта і голови Товариства Української Культури „Славутич" у Москві. Ген. Попович приїхав до Канади на запрошення відомого українського підприємця М. Івасикова. Використовуючи перебування Поповича в Канаді, Крайова екзекутива Українського Національного Об'єднання влаштувала серію зустрічей ген. Поповича з українським громадянством.

Перед такою зустріччю в Оттаві 6-го вересня ген. Попович мав довше інтерв'ю з місцевою телевізійною стацією Сі-Бі-Сі, в якому він розказав про свої полети в простори, про теперішню ситуацію в СССР і в Україні та про свої враження з короткого перебування в Канаді. Тому, що в провінції Онтаріо якраз того дня відбувалися вибори до провінціяльного парляменту, продусер телевізійної стації цікавився тим як ген. Попович дивиться на канадську виборчу систему в порівнянні з системою в СССР. Генерал відповів, що перед 1989 роком система виборів у СССР була недемократична і тоталітарна. Зате останні вибори були демократичними і люди мали нагоду голосувати на одного з кількох, а то і з кільканадцяти кандидатів.

Увечорі 6-го вересня ген. Попович зустрівся з групою українських мешканців Оттави в приміщенні української католицької церкви. Йо-

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Кучер

ДЕҐРАДАЦІЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Засекреченість совєтської преси привела до того, що на Заході довго не знали про місцеві екологічні катастрофи в СССР, як прорив греблі біля Дрогобича, Львівської области. Тоді хвиля ропи рушила вздовж русла Дністра, вбила дорогою все живе і припинила постачання води до кількох міст, включно з Одесою, з її мільйоновим населенням.

1961 року в Києві в Куренівці стався зсув землі, який покрив товстим шаром глини Поділ. Люди спали, були жертви.

Систематична забруднення і загальна деґрадація природи в СССР уникає уваги Заходу. За роки совєтської влади зникли величезні площею лист України. До неможливости забруднення повітря Криворіжчини, Донеччини, Запоріжжя. Менші ріки України обернулися у сточні канали, в яких замість води тече різнокольорова рідина, яку трудно назвати водою. Великі площі родючої ще вчора землі затоплено водосховищами, великі площі землі стали солоними. Малі озера забруднено, внутрішні моря Каспійське та Озівське висихають катастрофально хутко.

Багато мільйонів витрачено, щоб спасти чудові пляжі Кавказу і забезпечити від зсувів берегові тераси на Чорному морі. Совєтська політична система не має соціяльно-економічних механізмів, які можуть якось забезпечити природу. Багато районів України приведено в стан водного голоду.

Ось типове засідання АН СССР, де член-кореспондент каже вже звичну фразу — тепер прошу присутніх не записувати зміст черговоі доповіді.

Доповідач — „втомлена дама" з Всесоюзного інституту санітарії і гігієни оповідає завмерлим від жаху слухачам про концентрати ДДТ у грудному молоці матерів України. Далі „елеґантний вчений" (!) з Києва говорить про радіоактивне зараження рік і водозбірників України.

І знову треба сказати — Україна стоїть на межі водного голоду. Україна — індустріяльно-аґрарний „район", де живе 28 відс. населення СССР.

Ідея використання вод ріки Неви, Ладозького озера і Північної Двини для поповнення басейну Дніпра виявилась нерентабельною. Єдиним „зовнішнім" джерелом бідних водних ресурсів України є Дунай. Україна, Молдавія і Північний Кавказ мають тільки 10-11 відс. водних ресурсів Союзу.

Фактичним господарем рік України став — чи був Інститут Гідропроєкт ім. Жука, підпорядкований ОҐПУ — НКВД — КҐБ. Будова великих іриґаційних каналів в Україні знищила існуючі водні ресурси на Херсонщині, Донеччині і побережжю Чорного моря уже грозить водний голод. На півдні України незабаром будуть використані всі ресурси вод на поверхні. Вже почато помпувати воду Дунаю в Дніпро річно від 16 до 24-ох кубічних кілометрів, але поліпшення не помітно.

Сьогодні в областях України Чернігівській, Подільській, Сумівській, Житомирській, Черкаській, Вінницькій, Кіровоградській і Дніпропетровській відбувається страшний процес депопуляції, себто вимирання української нації. Там за останніх 18 років зникло 1,502 сіл. Там маємо 129,000 хат-пусток. Такі хати скуповують звичайно москалі-зайди. За останні 18-20 років українське село дуже здеґрадувалось, 50 відс. українських сіл не мають української школи. За останні десять років кількість сільських учнів зменшилась на 20 відс. аритметично на 850,000 дітей, 34 відс. сіл України не мають медичних амбуляторій. (відомості з січня 1988 року). Тільки 5 відс. сіл України мають природний ґаз. Україна катастрофально хутко втрачає орну землю. Сьогодні Україна „має" 18 мільйонів гектарів знищеної землі, 20 років тому їх було 13 мільйонів.

Кожний зрошуваний (поливний) гектар землі на півдні України дає втрати 60 карбованців. Щороку Україна після зрошування південних областей втрачає 1.5 мільярда карбованців. До того треба додати один мільйон гектарів новозаболочених земель. Далі 1 млн. чорнозему знищили п'ять Дніпропетровських штучних водоймищ. Це також зробило Дніпро майже мертвою рікою.

Меліорація принесла підвищення смертности, зокрема дітей, у південних селах України. Діти п'ють дуже нездорову воду. (Пригадується великий рік посухи в стейті Ню Йорку, тоді, „сусідка" Канада жартома прислала Ню Йоркові бочку води). До того водоймища після Чорнобильської катастрофи отруєні радіонуклідами стронцієм і цезієм.

Отруєння української риби згідно з повідомленнями Інституту гідробіології АН УССР визначається цифрами 100 до 10,000 одиниць вище припустимоі норми.

Уже отруєні підземні глибинні води України. Маємо вже 800 сіл, що вживають привозну воду, в тому і Рівенщина, яка сухою ніколи не була. На півдні України селянин платить за відро привезеної води поганої якости один карбованець. А це мало, щоб зварити для родини обід, а що

(Закінчення на стор. 4)

Марія Клячко

ПОДОРОЖ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО ДО ЗАХІДНЬОЇ ЕВРОПИ І АМЕРИКИ В 1920-23

III.

Протягом п'яти місяців Митрополит Андрей перебував в Західній Европі. І саме тоді, як вирішив їхати до Америки, він захворів на тромбозу. Може тому своє коротке пасторське „Посланіє" до мирянства розпочав словами, що він не знає чи дасть йому „Бог вернути з сеї далекої подорожі". Він писав, що жаль йому залишати свою епархію, але пояснював: „Я пересвідчений, що ліпше служу справі Святої Церкви і більше можу зділати для духовного добра повіреної мені части Христового стада і це спонукує мене до сеі далекої і утяжливої подорожі".

1-го серпня 1921 року Митрополит прибув до Канади. Тут він провів збірку між канадцями — французами і англійцями — на допомогу сиротам в Галичині, бо українці були вже переобтяжені збірками на політичні цілі. Всюди де тільки міг, Митрополит відвідував українські парафії, провповідував, сповідав, проводив реколекції, а також зустрічався з урядовими особами Канади, такими як прем'єр міністр, міністри та мери міст. Тут варто згадати, що польська розвідка, як в Европі, так і в Америці, вже була так сильно розвинена, що слідкувала за кожним кроком Митрополита Андрея. Польські посольства навіть підплачували кореспондентам, щоб ішли з провокаційними питаннями до Митрополита, а пізніше давали їм звіти. Митрополит знав про це і був дуже обережним у своїх виступах настільки, що деякі українці були незадоволені. „Ми не видимо ніякої користи для українського народу Галичини з такої мовчанки Митрополита" — писав 26-го жовтня „Український Голос".

Пробувши в Канаді протягом двох з половиною місяців, 17-го листопада Митрополит виїхав до ЗСА. Спершу він прибув до Філядельфії, де його хотіли гостити довше, але Митрополит поспішав до Вашінґону, щоб зустрітися з президентом Ворреном Д. Гардінґом, державним секретарем Чарльзом Е. Гюзом та міністром торгівлі Гербертом Гувером.

Уже опубліковано кілька праць таких авторів, як Йосиф Кравченюк, М. Г. Марунчак, Богдан Процько та книжка під редакцією Павла Маґочі при співпраці Андрея Кравчука, в яких описується перебування Митрополита Андрея у ЗСА. Я хочу зупинитися на тому, що оминули мої попередники. В Національних Архівах у Вашінґтоні є меморандум Митрополита Шептицького, датований 23-им листопада 1921 року, який він особисто передав у державний департамент, і тоді ж обговорив ситуацію у Галичині з працівниками европейського відділу. В меморандумі Митрополит писав, що через рішення Найвищої Ради, яке дозволило Польщі військову окупацію Східньої Галичини, де мешкає 72 відс. українців і 12.5 відс. жидів, поляки несправедливо надуживають своєю владою і через такий стан населення не може приступити до нормальної відбудови країни після воєнного знищення. Він звернув увагу і на те, що польський уряд намагається зденаціоналізувати українське населення, насильно проводить латинизацію, нищить церкви, переслідує і ув'язнює греко-католицьких священиків.

У цей самий день Митрополит мав 15-ти хвилинну розмову з президентом Гардінґом. Пізніше відбулася зустріч і з Гувером, де Митрополит подякував йому за вже надану допомогу населенню Східньої Галичини та просив допомогти на майбутнє. Але, як брат Ґротський писав у своїх „Споминах": „Митрополит представив справу своєї країни і всі вони розуміли важке положення нашої країни, але помочі не могли дати, а тільки надію". Працівники польського посольства у Вашінґтоні писали до уряду у Варшаві, що головною причиною „Фіяско" Митрополита Шептицького було те, що вони робили все можливе, щоб американський Уряд не прислухався до його прохань, бо справи Східньої Галичини повинні належати тільки до акредитованих польських дипломатів, а плоди збірок для потерпілих у війні повинен розділяти тільки уряд Польщі. Вони навіть висилали неприхильні листи до американської ієрархії, щоб не дозволити Митрополитові виступити на єпископській конференції у Вашінґтоні. 12-го січня 1922 року секретар державного департаменту Ґаспаррі вислав з Ватикану телеграму до нунція Джованні Бонзано у Вашінґтоні, щоб не дозволити Митрополитові Шептицькому виступити на конференції про польсько-українські справи. На з'їзді єпископів 26-го січня у Вашінґтоні Митрополита не було.

Дуже шляхетно у відношенні до Митрополита Андрея поступив архиєпископ Патрик Дж. Гейз, бо не тільки дав 5,000 дол. на допомогу жертвам війни, але й видав також зі своїм вступним словом брошурку „Промова Архиєпископа Андрея Шептицького про католицьку місійну працю в Російській Імперії", яку Митрополит виголосив під час реколекції 18-го лютого 1922 року в семінарії св. Авґустина.

22-го січня 1922 року помер Папа Бенедикт XV — „приятель українців", а 6-го лютого обрано нового Папу — Пія XI, колишнього нунція у Варшаві Ахіллі Ратті.

Уже в квітні Митрополит Андрей був в Бразилії. Про його перебування в Бразилії та Арґентині зберігся в Архівах Ватикану і в Архівах Митрополита Шептицького у Львові дуже докладний звіт. Члени польського посольства у своїх звітах до уряду у Варшаві підкреслювали, що вони впливали на єпископа Ґаспаррі в Бразилії і на бразилійського президента, щоб вони не зустрічалися з Митрополитом, бо такі зустрічі повинні йти через польське посольство, тому що Митрополит, на їх думку, є громадянином Польщі. Тут варто наголосити, що Митрополит в жодній країні не складав візит в польських посольствах, очевидно, щоб цим підкреслити, що він не визнає суверенности Польщі над Східньою Галичиною. Свого часу на запит кількох осіб, чому він не відвідав польського посольства у Ватикані, Митрополит відповідав: „wizyta ta moglaby byc tlumaczona jako akt polityczny i Rząd polski moglby pozniej twierdzic, żesmy przyznali iż Galicia jest Polską".

Закінчення буде.

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ОСІННІЙ ФЕСТИВАЛЬ В НЮ ДЖЕРЗІ

З великим успіхом пройшов річний стейтовий фестиваль етнічних груп 15—16-го вересня в парку „Свободи" біля міста Джерзі Сиґі. Дванадцятий з черги фестиваль відзначував цього року мадярську етнічну громаду, одну з найбільш чисельних у стейті Ню Джерзі. Тож приділено їм багато місця в офіційній частині і в розваговій програмі, а провідником цілої імпрези був Юлій Белзо, член губернаторської ради мадярського походження.

Офіційна частина почалася дефілядою національностей, яку цього року названо „Міжкультурною парадою Свободи". Барвний похід йшов попри плятформу в присутності губернатора Флоріо і його дружини Люсінди, секретаря стейту Джан Геберле та інших урядових представників. Програма включала заприсяження 200 нових громадян та привіти, а промову від мадярської групи мав д-р Августин Молнар, президент американсько-мадярської фундації.

Губернатор видав з цієї нагоди окрему проклямацію, проголошуючи ці два дні етнічними днями стейту, а секретар стейту, до департаменту якої належать етнічні справи, у своєму привіті підкреслила, що головною ціллю фестивалю є згуртувати різні національності стейту, щоб поділилися своєю культурною спадщиною і звичаями для взаємного пізнання і пошани та гармонійного співжиття.

Новиною була вісімсторінкова однодніавка із видавництва „Гадсон Репортер". Там, крім офіційної програми, зібрано також цікаві етнічно-іміграційні інформації, пов'язані з недалеким островом Еллис, окремо історію мадярського поселення в стейті та інше.

У дефіляді звернула на себе увагу українська група, коло 30 осіб, усі з синьо-жовтими прапорцями, щоб показати солідарність тутешньої громади з подіями в Україні. Участь взяли членки Союзу Українок з Джерзі Сити і Об'єднання Українських Жінок ОЧСУ з Ірвінгтону — Нюарку, прапороносець Михайло Дзіман з Мейплвуду, та принагідні українські учасники фестивалю. Прапорці одержано завдяки братству Броди-Лев з Ню Йорку.

Українська група з синьо-жовтими прапорцями після дефіляди на площі перед терміналом.

Фото Дори Рак

Губернатор Флоріо приймає дефіляду національностей в парку „Свободи". Побіч нього пані Лусінда, його дружина, а зліва Юлій Белзо, голова цьогорічного фестивалю.

Дводенна фолкльорна програма йшла безперервно на відкритій естраді, де понад 30 етнічних груп дали свої виступи — танкові, вокальні або інструментальні. Ефектно виступив танцювальний ансамбль СУМА з Пасейку, вміло презентуючи традицію українських народних танків.

Виставки різних національностей були влаштовані в історичному терміналі. Кілька столів із мадярськими виставками репрезентували культурні почини і осяги цієї громади в стейті, активність мадярського скавтінгу, а також інформативні матеріяли з Мадярщини і дещо із сусідньої Румунії (про нещасну долю дітей). Мадярська група, ювілят цього фестивалю, це добре зорганізована і уфундована громада з осередком в Ню Брансвик, де є дім американсько-мадярської фундації та новий культурний центр з музеєм. Є ще другий невеликий музей мадярського народного мистецтва в Пассейку.

Український Народний Союз і видавництво „Свобода" виставили велику збірку книжок, брошур і газет, а офіційний стіл стейтової ради документував сучасні події в Україні мистецькими афішами на тлі великої карти України. Три великі афіші ґрафічно оформила Маріка Голіната, мисткиня з Савт Орандж, де має свою студію і робітню. Її твір, промовистий своєю символікою афіш з наголовком „Печаль Чорнобиля повисла над Україною" (напис англійською мовою). вартий спеціяльної уваги.

На площі перед терміналом, з видом на близький острів Еллис із його могутнім головним будинком, примістилися станки і шатра з харчами вздовж ріки Гадсону. Скорий оборот і добру продажу мали станки Народного Дому, а Союз Українок із Джерзі Сити під проводом Марії Білик продавав домашнє печиво.

Фестивалі спонзорує Департамент стейту Ню Джерзі при помочі Бюра етнічних справ і Етнічної ради та при співпраці Відділу парків і лісів у Департаменті охорони довкілля. Підготовчу роботу проводять їх працівники, що й запевнює справну організацію і безпеку для багатотисячної публіки.

Український виступ підготовили Іванна Кононів і Михайло Дзіман із відділу УККА, Ірвінгтон — Нюарк, а при влаштуванні виставки також помогла Анеля Мигаль.

Ці фестивалі повинні зацікавити ширшу українську громаду стейту, бо це добра нагода запрезентувати не лише українську культурну спадщину, але й ширити інформації про Україну та з'єднувати приятелів для української справи серед різних національностей. Ще й безперечно добра нагода провести гарні осінні дні у чудово положенім парку з видом на хмародерни Мангетену та побачити історичну залізничну стацію, а за рікою незабутній „острів сліз" — Еллис, де тисячі українських поселенців ставили перші кроки на вільній землі.

Дора Рак

Фестиваль в Йонкерсі

Танцювальна група суменят

В цьому році, як і попередніми роками, в Йонкерсі відбулися два українські фестивалі. Вже п'ятий рік біля церкви св. Михаїла парохія разом з осередком СУМ влаштовують величавий фестиваль, який триває три дні. Це вже своєрідна традиція і всі вже довго перед тим нетерпеливо чекають цих днів. Так само відбувається дбайлива підготовка, в якій бере участь коло 250 охотників до праці. Всі вони віддають свій час, труд і досвід цілковито безкорисно під наглядом фестивального комітету.

Цього року фестиваль відбувся 24—26-го червня і був присвячений 40-літтю СУМУ в Йонкерсі. На ньому було понад 10 тисяч людей, в тому числі багато чужинців. Головою Фестивалю був Петро Дуда, молодий, активний член Йонкерської громади. Крім кіосків, де продавалися всякого роду вироби українського мистецтва, було демонстровано писання писанок, вишивання й різьба на дереві. Оркестра „Ватра" цілий час приґравала українські мелодії. Танцювальні ансамблі осередку СУМУ під керівництвом Ореста Русинка й Володимира Юрченюка, сольоспіви і виступ учнів Школи Українознавства виповнювали мистецьку програму. Для розваги дітей було споруджено карузелі й будки з різними атракціями. Як звичайно, дуже дбайливо була підготовлена кухня з такими традиційними українськими стравами як вареники, голубці, борщ, ковбаса з капустою.

Другий фестиваль, який відбувся 26-го серпня в Тибетс Парку заходами Осередку СУМ, був спонзорований урядом повіту Вестчестер. Сумівське юнацтво й батьки на чолі д-ром Орестом Козіцьким, уложили гарну програму й приготовили смачну українську їжу. Були присутні представники місцевого уряду, які склали привіти й признання для української громади й організаторів фестивалю. Мейор міста Йонкерсу вручив спеціяльну грамоту на руки Христі Бурчак, вшановуючи пам'ять покійного її батька Михайла Бурчака за його великий вклад праці для нашої громади.

Обидва фестивалі були дуже успішні й притягнули багатолюдну публіку. Ці фестивалі відіграють важну ролю, бо вони з'єднують нашу громаду і дають нам змогу показати іншим нашу культуру, музику, танці, звичаї і народне мистецтво.

Леся Щур

ДОСЛІДИ КОНҐРЕСОВОЇ комісії, висліди яких були опубліковані у вівторок, 9-го жовтня, вказують на те, що аґенти ФБІ контролювали релігійні зібрання, політичні лекції та вуличні демонстрації, на яких були присутні особи, пов'язані з міжнародними терористичними групами. Генеральне бухгальтерське бюро, яке було автором вислідів звинувачує ФБІ у порушенні конституційних прав тому, що воно не дозволило слідчим доступ до своїх документів. Згідно з даними слідства, від 1982 до 1988 років ФБІ відкрило та закінчило 19,500 справ, з яких 40 відсотків були розслідування американських громадян, або осіб з дозволом на перебування в ЗСА. У звідомленні під назвою „Діяльність Першої поправки" вказано, що в понад 2,500 випадках ФБІ порушило конституційні права, слідкуючи за підозрілими особами. Аґенція ФБІ у відповідь на ці звинувачення відповіла, що у звіті не згадується про великий успіх програми боротьби з тероризмом, завдяки якому американське суспільство оберігається від тероризму, що захоплює весь світ.

Святкування річниці смерти Патріярха Йосифа у Фініксі

У п'ятницю, 7-го вересня, парох церкви Успення Пречистої Діви Марії о. Йосиф Чупіль, відправив заупокійну Божественну Літургію. В неділю, 23-го вересня, о год. 11-ій у церковному приміщені відбулися святочні сходини, присвячені Патріярхові Йосифові. Євген Василина, голова Патріярхального Товариства, прочитав доповідь про життя і заслуги Патріярха Йосифа для Української Католицької Помісної Церкви і народу.

Оля Сливка прочитала відповідний до хвилини вірш „Патріярх". Омелян Комарницький приготовив зразково виконану виставку, складену з матеріялів, присвячених патріярхальному рухові і світлій пам'яті Патріярха Йосифа. 18 років О. Комарницький виконував відповідальний обов'язок голови Патріярхального Товариства і рівночасно запопадливо збирав матеріяли про Блаженнішого.

Збірка має музейну вартість. На горішній частині великого табля напис „Їх Блаженнішому Патріярхові Йосифові" у виконанні мисткині Лялі Кучми. На поверхні табля симетрично розміщені експонати з відвідин Патріярхом українських громад у діяспорі і з улаштувань свят в його наміренні і прославленні. Присутні мали нагоду оглядати понад 50 різнокольорових стяжок, 35 жетонів із святкувань у різних осілостях українських громад: Арґентини, Італії, Америки, Англії, побільшені знімки із зустрічей Патріярха Йосифа з достойниками дипломатичного світу, чудові кольорові знімки з похорону Блаженнішого у Римі, пропам'ятні і пропаґаторські ковертки, значки гарно розмальовані з відповідними написами.

Колекцію знімок частинно збагатив д-р Олег Снилик, близький приятель О. Комарницького. Літературний відділ — це окрема частина виставки. На гарно прибраному столі оглядаємо три великі альбоми патріярхального змісту, шедеври архітектури „Дерев'яні храми України", книгу Мілени Рудницької „Невидимі стигми", книгу історичної вартости проф. Мирослава Семчишина „Тисяча років української культури", працю д-ра Романа Смика „Блаженніший Патріярх Йосиф у Філятелістичних і пропам'ятних виданнях Помісної Української Католицької Церкви".

Цю монументальну працю О. Комарницький одержав від автора, з дедикацією як нагороду і пам'ятку з вдячности за довголітню працю для ідеї Патріярхату.

Частину стола виповнили книжечки і брошури патріярхального змісту. Належить подяка О. Комарницькому за прибрання залі. Столик з вишивкою і квітами, на стіні по правій стороні свята Київська Софія, по середині портрет Блаженнішого Патріярха, по лівій — храм св. Юра, нище образ 1000-ліття Хрещення України. Київська свята Софія і храм св. Юра — це рисунки олівцем Роберта МекКоннела.

Яків Яворівський

Зустріч конґресмена Д. Боньора з українською громадою метрополії Дітройту

З ініціятиви комітету за перевибір конґресмена Дейвида Е. Боньора, 24-го серпня ц. р. в залі Українського культурного центру у Воррені, Миш., відбулася зустріч нашої громади з конґресменом, щоб дати йому моральну і фінансову підтримку. Е. Боньор, демократ, є українського походження і належить до братства УАВетеранів, станиця 101. Він гордий із свого роду, часто виступає в Палаті репрезентантів в обороні релігійних, громадянських та політичних прав на Україні, вносить і підтримує резолюції в тих справах. Його інтервенція відносно американського консуляту в Києві вже була згадувана у пресі.

Зустріччю проводив президент Українського села С. Віхар, довголітній приятель конґресмена. Він представив голову Комітету інж. М. Вороновича, котрий привітав присутніх і подякував за чисельну участь.

Представник Центру Я. Дужий заявив, що тут вітали, вітають і будуть вітати всіх американських державних чинників, незалежно від їхньої партійної приналежности, котрі прихильно наставлені до проблем України.

Подібне становище зайняв голова Дітройтського Відділу УАКРади З. Василькевич і додав, що їм, як неоподаткованій організації, закон не дозволяє брати участи у передвиборчій боротьбі. Інж. Ю. Юрків, голова УККА, Відділ південно-східнього Мишиґену, подякував Боньорові за його підтримку ідеї консуляту в Києві і попросив, щоб він тепер змінив тактику і зосередив свої зусилля на відкритті американської амбасади в Києві, а не консуляту. Хтось з учасників відповів, що консулят потрібний тепер у Львові.

У своєму слові конґресмен Боньор подякував, що ми так щиро його прийняли. Він обіцяв продовжувати співпрацю і зробити все, що може, щоб задовольнити потреби української етнічної громади в ЗСА і допомогти Рухові в демократизації і удержавленні України. В ході пізніших запитів і відповідей конґресмен висловив думку, що встановлення повних дипломатичних зв'язків між ЗСА і Україною буде корисним для обох народів. Після офіційної частини присутні гості мали нагоду зустрінутися з Боньором при смачній перекусці і вині. Вечір відбувся в приємній атмосфері.

Не можна не згадати ще двох членів нашої громади, активних в американському житті. Член Мишиґенської Палати Репрезентантів Роман Кульчицький має дуже поважні вигляди виграти перевибори. Правник Софія Волощук вперше кандидує на окружного суддю Макомбського повіту і має тяжку передвиборчу боротьбу проти сильного кандидата італійського походження. Важливість мати людей в американському державному руслі, котрі віддзеркалюють наші потреби і надії — це річ недискусійна. Щоб виграти вибори, вони потребують не тільки наших виборчих голосів, але теж добровольців і грошевої допомоги. Вірю, що ми виявимо нашу політичну зрілість повною підтримкою конґресмена Боньора, представника Кульчицького і кандидатку на окружного суддю Волощук. Щасти їм Боже в листопадових виборах!

Д-р Тарас Гнатчук

В смутку повідомляємо, що дня 29-го вересня 1990 року несподівано відійшла у вічність

АННА ЗІНИК-ГАЙДУК

ур. в Переґінську, Галичина.

ПОХОРОН відбувся в середу, 3-го жовтня 1990 р. в Томс-Рівер, Н. Дж. на місцевому католицькому цвинтарі.

ПРИЯТЕЛІ

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 5-го жовтня 1990 р. на 77-му році життя відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ ГАВРИЛЮК

ПАНАХИДА в понеділок, 8-го жовтня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Riotto, Джерзі Сиґі, Н. Дж.

ПОХОРОН у вівторок, 9-го жовтня, о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сиґі, Н. Дж., a опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ГАЛИНА
донька — МАРІЯ ҐОРДОН з мужем СИДНЕЙ
донька — ЛІДА ТАМАРА
внук — АНДРІЙ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів на могилу пожертви призначені на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

У глибокому смутку повідомляємо, що в четвер, 4-го жовтня 1990 р. ненадійно помер

наш найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ЮЛІЯН САВЧАК

нар. 19-го вересня 1905 р. у Глинянах, Україна.

Покійний був адвокатом у Володимирі Волинському та в Рівному, Волинь.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 8-го жовтня 1990 р. у церкві св. Юра в Ню Йорку. Тлінні Останки перевезено на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
сини —
РОМАН з дружиною ОКСАНОЮ та сином МАРКІЯНОМ
МИХАЙЛО з дружиною АННОЮ-ЛІЗОЮ
брат — ЯРОСЛАВ з родиною в Україні
племінник — СИДІР ТИМЯК з родиною
племінниця — ЛУКІЯ МЕДИЦЬКА
шваґерка — ЯРОСЛАВА ПАСТУШЕНКО з чоловіком МИРОНОМ і родиною
ближча і дальша родина в Україні

КПІ — гордість...

(Закінчення зі стор. 1)

ри якого не могли ніяк знайти місця, щоб господарі погодилися, і вже майже не рішили перевести з'їзд у Литві. І тут наш ректор розповідає з гордістю його заступник, взяв сам на себе цю велику відповідальність перед офіційними чинниками але і перед членами КПІ та згодився віддати КПІ на це зібрання. „Бачите, — завважує д-р М. Згурський, - наш ректор був між двома силами і щойно час показав, що це був вірний та сміливий крок".

Літом 1988 року наш ректор заложив у КПІ депутатський клюб, бож він сам є депутатом до Верховної Ради СССР, але цей клюб гуртує проґресивних депутатів з України".

Вкінці четвертим успіхом КПІ — є створення літом цього року Української Наукової Асоціяції, яка не підпадає під контролю офіційних чинників, а має за завдання розвиток українських наук в Україні, і її заступником президента є наш ректор.

— Як це сталося, питаємо д-ра А. Згурського, що саме КПІ відіграє таку передову ролю в сучасних подіях в Україні, а не інший науковий центр?

— Так вийшло, що у нас знайшлися мужні люди, які відчули, що є могутній колектив, який має свою думку та вміє її захищати і перевести в життя. Цей колектив — це 7,000 викладачів та науковців і 44,000 студентів — разом неабияка сила.

— Ви підкреслюєте, що КПІ є передовим так у науковому, як і громадському житті. А як це так, коли саме в технології Україна стоїть позаду західніх країн, що ми постійно завважуємо?

— Ні, наші науковці не стоять позаду західніх у теоретичному знанні, а може часто і краще. Тут ідеться однак про браки у виконуванні робіт. Вина нашої економічної системи і браку приватної власности. Все зміниться, як перейдемо на власний, приватний ринок. Але це не є нашим завданням, ані не стоїть у наших плянах.

— А що ставите як найважливіше у вашій майбутній праці КПІ?

— Це що станеться у найближчому майбутньому. Як знаєте 17-20-го жовтня відбудеться в Києві Міжнародна конференція компютеризації, завданням якої є: 1). Створення Товариства Інженерів України. 2). Створення і стандартизація української технічної термінології тому, що досі мали ми лише російську; 3). Стандартизація україномовного забезпечення комп'ютерів; 4). Міжнародні контакти в галузі освіти і науки. Ці останні плекаємо вже тісно, як я вам пояснив, із двома університетами ЗСА, на основі чого маємо виміну студентами і докторантами, а також професорами і дослідниками. З університетом в Кольорадо у нас контакти більше наукові з кібернетики та автоматизації. На цій основі після 2 і 1/2 років спільної праці ми видали тепер книгу англійською мовою авторами якої є проф. Фредо Рамірез і я.

— Чи це по вашій спеціяльності? — питаємо.

— Так, моя спеціяльність — прикладна математика і кібернетика.

Дивимося з цікавістю на нашого молодого гостя і питаємо скільки років він вже працює в тій ділянці. Виясеюється, що хоча йому щойно 40 років повним професором він є вже шість років.

Він однак не лише мусить бути виімковий науковець, але подивляємо також його громадську настанову та діяльність. Він підкреслює, що найважнішою метою для нього буде тепер допомога в українізації нашої молоді із ЗСА шляхом организації навчання для них в КПІ на часові студії. Тут наш гість звертається, як каже, за допомогою у цій справі до керівника туристичного бюра „Сковп" Марійки Гельбіґ, яка обіцяла переговорювати з університетом Ореґону, щоб призначали нашим студентам в Києві за науку кредити. До речі студенти в КПІ можуть вивчати не конче технічні предмети, але також гуманістичні, які там широко заступлені і в цей спосіб поглиблювати знання української мови.

Знаючи як багато наші молоді люди із ЗСА користають із перебування тепер в Україні та як усі вони приїздять захоплені зустріччю з живою Україною, ми завважуємо, що плян д-ра М. Згурського незвичайно корисний та потрібний і надіємося, що знайде широкий відгук.

Наш гість використовує, як сам каже, можливість висловити свої думки на сторінках нашого щоденника, щоб цим шляхом подякувати цілому рядові осіб, які дають КПІ постійну допомогу. Тут він вираховує, крім М. Гельбіґ, пастора Ярослава Шепа, що подарував вже 60,000 Біблій та 300 комп'ютерів для українських шкіл, проф. Романа Воронку та дружину Зірку, яка саме недавно давала в КПІ успішні курси англійської мови, д-ра Осипа Мороза та інших, яких не має можливости усіх назвати.

Він виїжджає із ЗСА до Києва з найкращими почуваннями та вдячністю для всіх, що розуміють працю і потребу КПІ, і стоять завжди йому до помочі.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСК Нью Йорк — „Ст. Барнабас" СК — 0:0

У другій рунді ігор за чемпіонат II дивізії Космополітальної Ліґи Нью Йорку, І дружина УСК закінчила „сухим" ремісом 0:0. В цій зустрічі, що відбулася у неділю, 30-го вересня, на площі МекКаран Парку, наша дружина показала досить цікаву гру, в якій, одначе, ще бракує належного викінчення. Частинною причиною цього є брак зіграности, головно, між змагунами лінії нападу. Цей недолік і був головною причиною, чому у звітових змаганнях наші напасники не використали добрих можливостей здобути хоч би одного ґоля. Краще під цим оглядом показали себе дефензивні лінії дружини на чолі з воротарем. Найкращим на площі був новоприбулий з України Роман Плісак. Крім нього у складі дружини в цій грі виступали: Марсела, Довов, Сирч, Гервий, Жаїр, Жоел, Зазіньйо, Бомар, Маріюс, Смит, Отто, Аяла, Коваленко, Качурак.

Провідник і тренер Стефан Коваленко.

Резерва УСК перемогла резервістів-суперників високим вислідом 5:2.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" — Бриджвотер СК — 0:1

У третій рунді змагань за чемпіонат напівпрофесійної дивізії Гарден Стейт Ліґи Нью Джерзі, що відбулися в неділю, 30 вересня, на площі Фарчерс Ґров в Юніон, „Ч. Січ" зазнала поразки, цим разом з мінімальним вислідом 0:1. У звітовій зустрічі дружина гостей мала легку ігрову перевагу, головно в першій половині, завдяки якій напад часто гостював під воротами господарів, але воротар і оборонці „Ч. Січі" зуміли ліквідувати усі небезпеки. Після перерви „Січовики" дещо активізували свою гру, одначе особливих загроз для воротаря Бріджвотеру не створили. Ця зустріч була б закінчилася 0:0, якщо б в останніх 20-ти хвилинах не навістила дощова злива. Більш досвідчені футболісти суперників вміло володіли мокрим і важким м'ячем, позбувалися його негайно, йшли на сольові прориви. Один з таких, в 75-ій хвилині вони закінчили переможним голем. У цій, як і першій зустрічі сезону, можна було зауважити слабку гру нападу дружин, в якому бракує ефектовного лідера. При дальшому формуванні тієї досить відмолодженої дружини, треба звернути особливу увагу на цю ланку. Склад дружини в цій грі: Хамуляк, Лисяк, Науменко, Дворський, І. Паливода, Торій, Василак, Олью, Даник, Голубець, Наполі, Погода, Муніс. Провідник і тренер Михайло Паливода.

СК СУМ „Крилаті" Йонкерс — „Чілє 82"— СК — 0:2

Цими змаганнями І футбольна дружина „Крилатих" розпочала свій новий сезон. Звітова зустріч за чемпіонат Першої дивізії „Істерн Дистрикт Сакер Ліґ" пройшла в неділю, 23 вересня, в якій переможцями вийшли чілійці, вислідом 2:0. Крім Першої дружини, „Крилаті" мають активну дружину резерви в складі кількох ветеранів та минулорічних юніорів. Саме в цьому році СК СУМ „Крилаті" відзначає свій 25-річний ювілей. За цей час діячі і спортовці „Крилатих" багато прислужилися для добра і слави українського організованого спорту в нью йоркській метрополії. СК СУМ „Крилаті" в Йонкерсі, маючи відданих спортових діячів і надійні спортові резерви в кількох ділянках при солідній підтримці своїх членів та симпатиків зможуть успішно продовжувати свою діяльність в майбутніх роках.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Українські футбольні клюби в іграх за чаші Европи

Ця перша зустріч за чашу Европи між клюбами, що здобули чаші у своїх країнах, київські футболісти відбули в містечко Куопіо у Фінляндії. Не зважаючи на великий авторитет і репутацію в Европі, яким втішаються київські футболісти, у звітовій грі фінляндці завдали гостям багато труду для того, щоб вони закінчили ремісовим вислідом. Ґолі для Києва здобули Саленко і Юран. Відплатна зустріч відбудеться у столиці України.

Дніпропетровське „Дніпро" — „Гартс" Шотляндія — 1:1

В той час як київські футболісти змагалися у Фінляндії за чашу Европи чемпіонів, у Дніпропетровську на стадіоні „Метеор" футболісти „Дніпра" зустріли в першій рунді розгривок за чашу УЕФА единбугський клюб „Гартс". Вже до перерви шотляндці вели 1:0, що його здобув Робертсон. Після відпочинку господарі зуміли вирівняти вислід 1:1 із гарного стрілу Гудименка. Відплатна зустріч тієї рунди відбудеться в Единбургу.

Одеса „Чорноморець" — Тронгейм „Русенборг Норвеґія — 3:1

Як і „Дніпро", одеський „Чорноморець" бере участь в іграх за чашу УЕФА. В першій грі українським футболістам попав слабший суперник, яким виявився цей норвезький клюб. До перерви „Чорноморці" вели 1:0, що його здобув Цимбаляр. Після перерви, маючи перевагу, українські футболісти здобули чергових два ґолі із стрілів Гецька і Кондратьєва. Друга зустріч між цими клюбами відбудеться в Тронгеймі, Норвеґії.

Нові тренери київського „Динамо" за незалежність українського футболу

Новими тренерами київського „Динамо" стали В. Веремєєв і А. Пузач. В. Лобановський з днем 1-го жовтня ц. р. став тренером збірної Об'єднаних Арабських Еміратів. Ще перед своїм виїздом, Лобановський, врешті, висловився за те, щоб Україна мала свій незалежний футбольний чемпіонат і збірні для виступів на міжнародній арені. У київській „Спортивній газеті" в числі з 22 вересня ц. р. є поміщена фотокопія листівки такого змісту: „Бажаємо читачам „Спортивної газети" наполегливості у боротьбі за незалежність футболу".Власноручно підписали: А. Пузач і В. Веремєєв.

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

го привітав Олег Чумак, голова місцевої філії Українського Національного Об'єднання. Ген. Попович коротко розказав про свої полети в космос та про свою громадську діяльність в товаристві „Славутич" у Москві. Опісля гість відповідав на численні запитання. Він висловив упевненість в тому, що, в наслідок проклямації про суверенність та незалежність, Україна стане самостійною державою, що, однак, забере довший час. Повна економічна і політична самостійність, на його думку, неможлива зразу тому, що довголітня система централізованої економіки і політичної системи витворила такі умовини, що кожна республіка в Совєтському Союзі є до великої міри залежна від інших республік. Тому раптове відірвання від федерації спричинило б хаос і могло б мати трагічні наслідки. Ген. Попович думає, що Україна повинна мати своє військо та що українські вояки повинні служити лише на території України.

Після доповіді і запитань ген. Попович зустрівся з канадським генералом летунства українського походження, Осипом Романовим. Ген. Попович висловив надію, що він стрінеться в Торонто ще з одним канадським генералом летунства, а саме зі своїм одноіменником Ізидором Поповичем.

Наступного дня ген. Попович був гостем директора канадської космічної програми, Бруса Ейкенгеда, де український космонавт зустрів канадських астронавтів Марка Ґарно і Бярні Триґґвасона, як також науковців, які працюють над канадською космічною програмою. Ген. Попович пізнав Марка Ґорно кілька років тому в Зоряному містечку в СССР, під час світового з'їзду космонавтів і астронавтів.

Під час цієї зустрічі, на якій канадський науковець Олег Кандиба був перекладачем, відбулася двогодинна виміна думок, інформацій, спогадів про космічні полети, про технічні та медичні проблеми та про необхідність міжнародної співпраці в космосі, особливо з метою збереження екології на нашій планеті. Брюс Ейкенгед, його співробітники та канадські астронавти дуже щиро вітали генерала Поповича і жалували, що ця зустріч була така коротка.

Перспективи...

(Закінчення зі стор. 2)

України щойно започаткувала процес вирішування цілого ряду важливих питань, починаючи від прийняття нової конституції і ліквідації існуючої адміністративно-командної системи централізованої в Москві до пакету необхідних законів, які стали б фундаментом суверенности української держави. Позитивним є факт, що сесія таки прийняла закон про економічну суверенність, який увійшов в силу з днем 3-го серпня. Він включає ґарантії правної охорони всіх форм власности майна, постанову про власну фінансово-бюджетну систему впарі зі створенням Національного Банку України, підпорядкованого безпосередньо Верховній Раді. Закон також стверджує, що економічні зв'язки України з сусідніми державами мають бути основані на безпосередніх, рівноправних договорах та що для прямої контролі експорту й імпорту товарів має бути заснована державна митна служба.

До позитивів треба також зарахувати факт, що відповідні комісії Верховної Ради працюють над детальними законами незалежної економічної структури України. Якщо припустити, що їх затвердить осіння сесія Верховної Ради та що в прискореному темпі буде створена нова адміністративна мережа, яка конечна для введення їх у життя, то це буде великим кроком до правдивого внутрішнього суверенітету. Рівнорядного поступу, одначе, не видно для поширення і посилення репрезентації УССР в складових органах системи Організації Об'єднаних Націй, навіть цих, у яких, як член-основник ООН, УССР має правний статус. Суверенітет України в очах Заходу не може бути дійсністю, якщо не буде її незалежних представництв в кожній важливішій аґенції чи комісії ООН, якщо речником її економічних, соціяльних, культурних, а тим більше політичних інтересів, буде „всесоюзна" делеґація. Поза рамками ООН, самостійна участь України в Гельсінкському процесі — це передумова серйозного трактування Декларації суверенітету. Спроможність Комісії Закордонних Справ Верховної Ради переламати перепони для включення України як співучасника цього важливого міжнародного форуму вже на найближчій пленарній конференції в кінці цього року буде ключем міжнародного визнання України в недалекому майбутньому. Все це за умовою, що не дійде до підписання нового „союзного" договору, який був би згубним для всіх надій про міжнародне визнання на довге майбутнє.

НЕЗГОДА НА ТЕМУ того, чи білі консерватисти в нутрі південноафриканського апарату безпеки є дійсно тими, які інспірують жорстокі заворушення серед негритянського населення значно напружила співпрацю уряду з Африканським національним конгресом і тим самим сповільнила намагання розпочати переговори про майбутність Південної Африки та участь негрів у її правлінні. Нелсон Мандела оскаржив урядові розвідчі аґенції та відділи безпеки у провокуванні жорстоких сутичок серед негритянського населення, що впродовж останніх чотирьох років спричинило смерть біля 4,000 осіб в Наталю та біля 800 осіб в околицях Йоганнесбурґу тільки за останніх два місяці. Президент Ф. В. де Клерк натомість заявляє, що немає доказів на причетність когось із урядових чинників у цих подізріннях.

ДВІ НОБЕЛІВСЬКІ ПРЕМІЇ в ділянці медицини були признані американським вченим: 71-літньому Джозефові Миррі та 70-літньому Донналлові Томасові. Перший з них — автор першого перещіплення нирки, другий — перещіплення кісткового мозку. Досягнення обох вчених-медиків відіграють життєво важливу ролю для десятків тисяч тяжко хворих, які можуть бути вилікувані завдяки застосуванню їх методів. Д-р Дж. Миррі вперше здійснив перещіплення нирки ще в 1954 році в Бостонській клініці, а другий лавреат Нобелівської премії Доннелл Томас вперше провів перещіплення кісткового мозку в 1956 році. Хірургічна метоґологія Д. Томаса від того часу була широко застосовувана в лікуванні двох видів рака крови — левкемії та лімфоми. Відповідаючи на запитання кореспондентів, Д. Томас підкреслив, що признання премії Нобеля належиться цілій групі спеціялістів, які працювали протягом багатьох років. Тепер в його групі працює понад 50 хірургів та лікарів різних спеціялізацій.

Члени...

(Закінчення зі стор. 1)

Студенти під час голодівки

зробить більше, ніж Масол, який навіть психологічно не здатний орієнтуватися в ситуації.

Михайло Горинь: — Третього жовтня був день консолідації. Як Народна Рада, так і представники апарату виступили з різкою критикою програми уряду, яка є колоніяльною і є програмою пограбування України на 30 відсотків, що суперечить декларації про суверенітет.

В. Масол...

(Закінчення зі стор. 1)

веренітет, національну державність, економічну самостійність. В умовах вируючих політичних пристрастей, уряд концентрує зусилля на тому, щоб не допустити до дезинтеґрації економіки, дальшого погіршення умов життя народу. В. Масол також зупинився на екологічних проблемах України, зокрема на наслідках трагедії в Чорнобилі й подякував колективам та міжнародним донорам за допомогу у тяжку годину.

Декілька разів В. Масол відбігав від приготованого тексту і говорив про Україну, а не про Українську ССР.

Деґрадація...

(Закінчення зі стор. 2)

вже казати про особисту гігієну.

Допомагає ґеноцидові України і добування урану. Це привело до великого зросту онкозахворювань. Одеська область дає (має) 358 онкозахворювань на 100,000 населення, Полтавщина 350, Севастополь 344, Київщина 327. Київ дає фіктивні дані згідно з вказівками — замовчуванням — Міністерством охорони здоров'я, Кримська область 325.3, Ворошиловградщина 329, Сумська область 320.9, Донецька 318.3, Вінничина також 318.3.

А Україна продовжує співати. Половина України співає, щоб не було чути як стогне друга половина.

